Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026-2031

Rok akademicki 2027/2028

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Teorie osobowości**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	studia jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	II rok, semestr 3 i 4
Rodzaj przedmiotu	kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Anna Batory-Ginda
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Anna Batory-Ginda

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
3	30								2
4	15								1

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): Egzamin

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Zaliczenie zajęć z *Wprowadzenia do psychologii* i *Historii psychologii*

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z klasycznymi i współczesnymi teoriami osobowości.
C2	Uczestnicy nabędą wiedzę i umiejętności w zakresie interpretowania złożonych zachowań człowieka, obrazujących łączność między poznaniem, sferą emocjonalną i zachowaniem.
C3	Studenci zdobędą wiedzę na temat łączności między teorią, badaniami i praktyką psychologiczną, co znajduje odzwierciedlenie w teoriach osobowości.
C4	Tematyka zajęć ma ukazać integrację wiedzy o psychologicznym funkcjonowaniu człowieka, która dokonuje się na gruncie całościowego spojrzenia na jednostkę przez pryzmat teorii osobowości.
C5	Zajęcia mają zachęcać do analizowania życia psychicznego w kontekście szerszej perspektywy nauk społecznych, humanistycznych i przyrodniczych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu K_W01, K_W02, K_U01, K_U04, K_K01, K_K11

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych[1]
EK_01	Zna w pogłębionym stopniu klasyczne i współczesne nurty teoretyczne w psychologii osobowości, ich założenia i kontekst powstania.	K_W02
EK_02	Ma specjalistyczną wiedzę na temat zjawisk intrapsychicznych i zachowań człowieka ujmowanych z perspektywy klasycznych i współczesnych teorii osobowości.	K_W02
EK_03	Zna szczegółowo potencjał eksplanacyjny i ograniczenia poznanych teorii osobowości oraz ich potencjalne zastosowania w innych obszarach psychologii i naukach pokrewnych	K_W01
EK_04	Potrafi szczegółowo i krytycznie analizować oraz interpretować zachowania jednostki odwołując się do różnych teorii osobowości, a także szerszego kontekstu wiedzy o psychologicznym funkcjonowaniu człowieka.	K_U01
EK_05	Potrafi przełożyć specjalistyczną wiedzę psychologiczną na praktykę, interpretując zachowania jednostki i zjawiska życia społecznego w kontekście poznanych teorii	K_U01 K_U04
EK_06	Prezentuje refleksyjną i krytyczną postawę zarówno wobec swojej wiedzy jak i dorobku psychologii osobowości.	K_K01

[1] W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_07	Ma świadomość aplikacyjnej wartości wiedzy z zakresu psychologii osobowości i jej roli w promowaniu zdrowia psychicznego.	K_K11

3.3Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Wprowadzenie do psychologii osobowości. Wstęp do omówienia głównych nurtów klasycznej psychologii osobowości.
Klasyczna psychoanaliza S. Freuda
Psychologia analityczna C. G. Junga
Psychologia indywidualna A. Adlera
Perspektywa społeczno-kulturowa w teorii E. Fromma, K. Horney, H. S. Sullivana
Psychologia ego (H. Hartman; A. Freud)
Teorie relacji z obiektem (M. Klein; M. Mahler; D. Winnicott)
Psychodynamiczne teorie self (H. Kohut; O. Kernberg)
Teoria przywiązania J. Bowlby
Teoria rozwoju psychospołecznego E. Eriksona
Personologia H. Murray'a
Teorie humanistyczne C. Rogersa i A. Maslowa
Psychologia egzystencjalna
Teoria konstruktów osobistych G. Kelly'ego
Teoria pola K. Lewina
Psychologia jednostki G. W. Allporta
Socjobiologia i teoria opanowania trwogi S. Solomona, J. Greenberga, T. Pyszczynskiego
Teorie społecznego uczenia się i teoria społeczno-poznawcza A. Bandury
Poznawcza psychologia Ja - XIX wieczne ujęcie osobowości i systemu Ja W. Jamesa wstępem do współczesnej psychologii społeczno-poznawczej - złożoność i zmienność Ja - teoria schematów Hazel Marcus - teoria rozbieżności Ja Higginsa - teoria kontroli C. Carvera i M. Scheiera - motywy organizujące koncepcję siebie - teoria motywowanego konstruowania tożsamości Vignolesa
Teoria autodeterminacji E. L. Deciego i R. M. Ryana
Polska psychologia osobowości (m.in. J. Reykowski; W. Łukaszewski)
Psychologia pozytywna
Narracyjna psychologia osobowości
Teoria wartościowania i Teoria Dialogowego Ja H. Hermansa
Teorie czynnikowe w psychologii osobowości – perspektywa historyczna (Allport, Eysenck, Cattell) i współczesność (Wielka Piątka i jej aktualizacje)

Współczesne próby formułowania integracyjnych modeli osobowości w tym: pięcioczynnikowa teoria P.T. Costy i R.R. McCrae'a; koncepcja D. McAdamsa i J.A. Pals
Rozwój osobowości w cyklu życia.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
-

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin pisemny (pytania zamknięte)	W
EK_02	egzamin pisemny (pytania zamknięte)	W
EK_03	egzamin pisemny (pytania zamknięte)	W
EK_04	egzamin pisemny (pytania zamknięte, pytanie otwarte: pisemna wypowiedź na zadany temat – pytanie problemowe, wymagające umiejętności krytycznego myślenia / analizy / praktycznego zastosowania wiedzy)	W
EK_05	egzamin pisemny (pytania zamknięte, pytanie otwarte: pisemna wypowiedź na zadany temat – pytanie problemowe, wymagające umiejętności krytycznego myślenia / analizy / praktycznego zastosowania wiedzy)	W
EK_06	egzamin pisemny (pytania zamknięte, pytanie otwarte: pisemna wypowiedź na zadany temat – pytanie problemowe)	W
EK_07	egzamin pisemny (pytania zamknięte, pytanie otwarte: pisemna wypowiedź na zadany temat – pytanie problemowe)	W

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

1. pozytywna ocena z egzaminu pisemnego – w formie testu jednokrotnego wyboru oraz tzw. pytania otwartego, wymagającego dłuższej autorskiej wypowiedzi na zadany temat

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

2. obecność na wykładach.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu z studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: -udział w konsultacjach -udział w egzaminie	 2 2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: -przygotowanie do egzaminu -studiowanie literatury	 20 20
SUMA GODZIN	89
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Campbell J.B., Hall. C.S., Lindzey G. (2024). *Teorie osobowości. Wydanie nowe*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. (fragmenty)

Cervone, D., Pervin, L. A. (2011). *Osobowość. Teoria i badania*. Kraków: Wydawnictwo UJ. (fragmenty)

Oleś, P. K. (2023). *Wprowadzenie do psychologii osobowości.* Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. (fragmenty)

Oleś, P. K., Drat-Ruszczak, K. (2023). Osobowość. W: J. Strelau J., D. Doliński. *Psychologia akademicka* (tom 1, rozdział 8, s. 651-764). Gdańsk: GWP.

Literatura uzupełniająca:

Batory-Ginda, A. M. (2022). Strengthening Identity by Affirming One's Most Important Values. *Journal of Constructivist Psychology*, 25(1), 1-16.

Bąk, W. (2017). *Standardy Ja. Hierarchiczny model samowiedzy*. Warszawa: Liberi Libri.

Bowlby, J. (2007). *Przywiązanie.* Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Buss, D. (2001). *Psychologia ewolucyjna*. Gdańsk: GWP.
Cervone, D., Pervin, L. A. (2011). *Osobowość. Teoria i badania*. Kraków: Wydawnictwo UJ.
Frankl, V. E. (2009). *Człowiek w poszukiwaniu sensu*. Warszawa: Wydawnictwo Czarna Owca.
Freud, S. (2003). *Wstęp do psychoanalizy*. Warszawa: PWN.
Fromm, E. (1993). *Ucieczka od wolności*. Warszawa: Wydawnictwo Czytelnik.
Gałdowa A. (1999). *Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości.* Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
Gasiul, H. (2006). *Psychologia osobowości. Nurty, teorie, koncepcja*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Difin.
Hermans, H. J. M., Hermans – Jansen, E. (2000). *Autonarracje. Tworzenie znaczeń w psychoterapii.* Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
Obuchowski, K. (2000). *Człowiek intencjonalny, czyli o tym, ja być sobą*. Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.
Pervin L. A. (2005). *Psychologia osobowości*. Gdańsk: GWP.
Rogers, C. R. (2002). *O stawaniu się osobą*. Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej